

Handleiding Aldfaer voor beginners

Probleemloos beginnen met Aldfaer 4.2 onder Windows Vista en Windows 7.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
1.1	Algemeen	2
1.2	Aldfaer 4.2 onder Windows Vista en Windows 7	2
1.3	Geen problemen met Windows gebruikersbeheer (UAC).....	2
2.	De eerste stappen	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Ophalen van het raamwerk	4
2.3	Installeren van het raamwerk.....	5
2.4	Ophalen van het installatieprogramma van Aldfaer.....	6
2.5	Installeren van het programma Aldfaer.....	7
2.6	Eerste start – Instellen van het raamwerk	9
2.7	Begin met een nieuw gegevensbestand.....	10
2.8	Toevoegen van een nieuwe persoon.....	12
2.9	Koppelen van een nieuwe of bestaande persoon.....	14
2.10	Koppelen van materiaal en aanmaken van rapporten.....	18
3.	Raamwerk	20
3.1	Algemeen	20
3.2	Mappen met inhoud	20
3.3	Demo en oefeningen.....	20
3.4	Veiligheidskopie terugzetten	21
3.5	Installeren Bonus-rapporten en SVG-Viewer	22
4.	Bijlage	24
4.1	Aldfaer bestandstypen en begrippen	24
4.2	Aldfaer hooks.....	24
4.3	Aantekeningen.....	25

Verantwoording:

Dit document is in de eerste maanden van 2011 samengesteld door Carel Plantagie, een enthousiaste gebruiker (sinds 2002) en lid van het bètatestteam (sinds 2007).

Voor vragen kunt u contact opnemen per e-mail cplantagie@yahoo.com

Copyright:

Zonder toestemming van de auteur mag niets uit dit document gebruikt worden voor niet-gratis uitgaven.

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Aldfaer (spreek uit: Alt-vaar) is fries voor "Voorouders".

Aldfaer is een gratis, krachtig, gebruikersvriendelijk en zeer uitgebreid Nederlands-talig Windows-programma voor het vastleggen van alle stamboomgegevens. Op één overzichtelijk scherm staan de belangrijkste gegevens van de persoon, inclusief de ouders, huwelijken, kinderen, broers en zusters, notities, leeftijd bij belangrijke familiegebeurtenissen en foto's.

1.2 Aldfaer 4.2 onder Windows Vista en Windows 7

Windows Vista werd eind 2007 geïntroduceerd. Aldfaer 4.0 is gebouwd en getest in de eerste helft van 2008. In die periode werkte men nog nauwelijks met Vista; Windows XP was betrouwbaar en stond op de PC's van de meeste Aldfaer-gebruikers. Van problemen met het UAC (*User Account Control*) had nog bijna niemand gehoord.

Pas na geruime tijd bleek dat er problemen ontstonden wanneer Aldfaer op de 'standaard wijze' geïnstalleerd was (dus in de map "Program Files") op een PC met Vista. Het UAC stond wijzigingen in de map "Program Files" niet langer toe door andere programma's; applicatiedata (zoals de Aldfaer-config-file) kon hier niet meer opgeslagen worden. Ook de nieuwe Aldfaer4-functionaliteit om automatisch updates te installeren (onder meer in de installatiemap) botste met het UAC. Vista zocht hiervoor zelf een 'oplossing' door zaken in een "*virtual store*" op te slaan, met allerlei vervolproblemen voor vele gebruikers...

1.3 Geen problemen met Windows gebruikersbeheer (UAC)

Het bleek dat gebruikers, die Aldfaer buiten de map "Program Files" geïnstalleerd hadden, geen problemen ondervonden hadden: ook automatische updates werden juist afgehandeld. Het Aldfaerteam adviseert nu om onder Windows Vista (en Windows 7) het Aldfaer programma niet te installeren in "c:\Program Files\Aldfaer" maar om gebruik te maken van de map "c:\Programma Aldfaer".

Er wordt thans gebouwd aan Aldfaer5. Hierin zal rekening gehouden worden met de UAC-vereisten; voor versie 4.x kan Aldfaer beter conform het hierboven aangegeven advies geïnstalleerd worden (dus buiten de map "Program Files"). NB: Er zijn meer pakketten die van een eigen map, buiten "Program Files", gebruik maken.

2. De eerste stappen

2.1 Algemeen

Voor beginners is een set samengesteld, bestaande uit:

- Een folder “De eerste stappen” (2 kantjes A4, met basisinformatie);
- Het raamwerk “Aldfaer_voor_beginners.zip”;
- De handleiding “Aldfaer_voor_beginners.pdf” (dit document).

In de folder worden de volgende “eerste stappen” aangegeven:

1. Ophalen van de gratis handleiding “Aldfaer_voor_beginners”
http://home.hccnet.nl/cplantagie/doc/Aldfaer_voor_beginners.pdf
2. Ophalen van het gratis raamwerk “Aldfaer_voor_beginners”
http://home.hccnet.nl/cplantagie/doc/Aldfaer_voor_beginners.zip
3. Installeren van het raamwerk
(uitpakken in C:\ zie toelichting in de bijbehorende handleiding)
4. Ophalen van het gratis programma “Aldfaer”
<http://www.aldfaer.net/> (menuoptie: Downloads, huidige versie)
5. Installeren van het programma
(installeren in “C:\Aldfaer\Applicatie”)
6. Starten programma en instellen raamwerk
(kies: Extra, Instellingen en geef de raamwerkmappen aan)
7. Begin met een nieuw gegevensbestand
(opslaan in locatie: “C:\Aldfaer\Bestanden”)
8. Begin met het opvoeren van een persoon
(het voorkomen en oplossen van beginnersfouten)
9. Het koppelen van partner(s), ouders en kinderen
(het werken met de muisknoppen)
10. Het koppelen van foto's en het aanmaken van rapporten
(de menustructuur van Aldfaer)

In deze handleiding worden “de eerste stappen” nader toegelicht met behulp van schermafdrucken. Verder wordt ingegaan op het “raamwerk” met een demobestand (waarmee gespeeld en geoefend kan worden), een geïnstalleerde invoegtoepassing en een geïnstalleerde ‘hook’ (zie hoofdstuk 4.2 voor een nadere uitleg).

Let op:

De handleiding gaat uit van een download in de map “Documenten” en een installatie op de C-schijf. De gebruiker kan natuurlijk ook kiezen voor de map “Downloads” (of iets dergelijks) en een installatie op de D-schijf.

2.2 Ophalen van het raamwerk

Het raamwerk “Aldfaer voor beginners” omvat een bruikbare mappenstructuur en een demobestand waarmee gespeeld en geoefend kan worden.

http://home.hccnet.nl/cplantagie/doc/Aldfaer_voor_beginners.zip

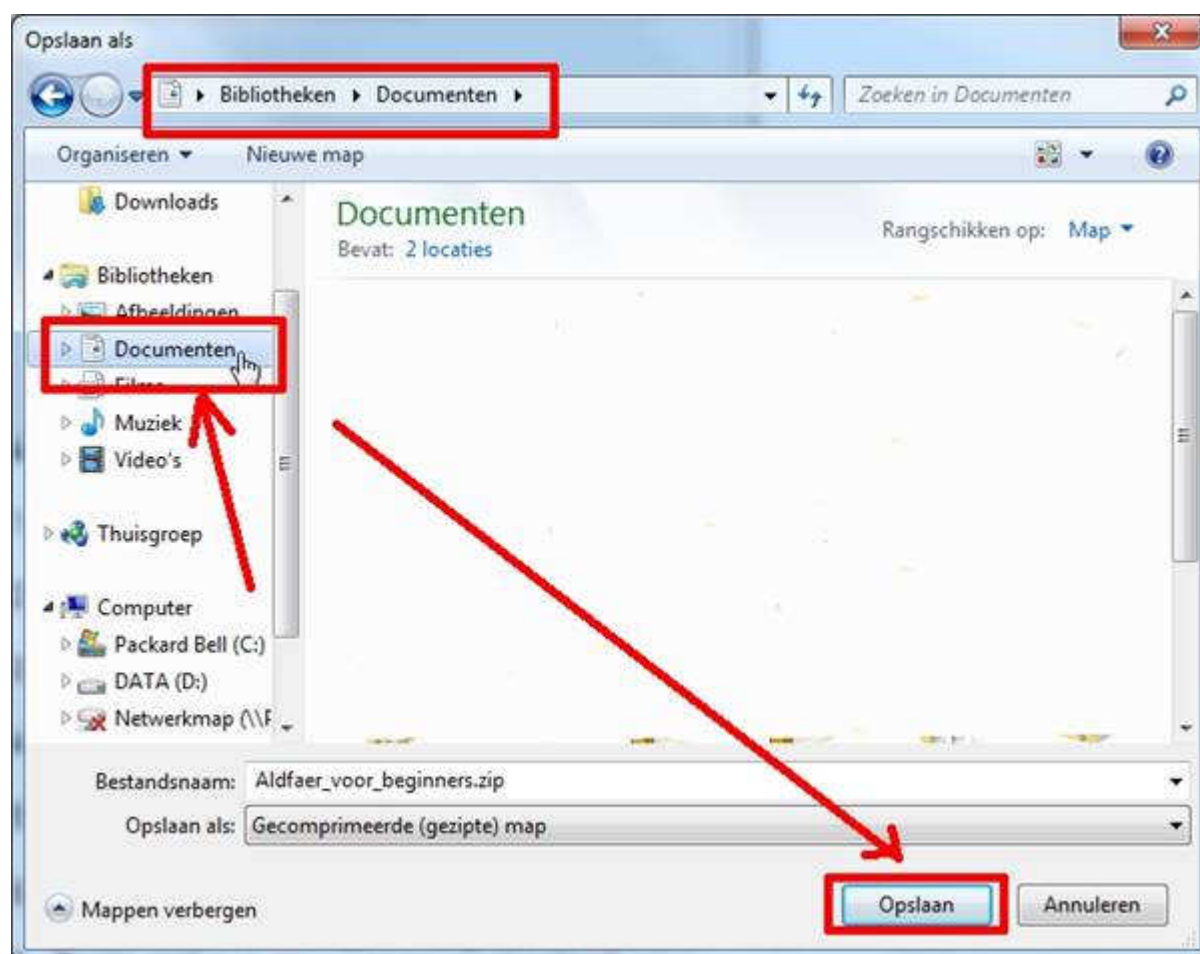
Het raamwerk betreft een ZIP-bestand dat op de hierboven aangegeven locatie op internet te vinden is. Het ophalen kan m.b.v. uw internet browser uitgevoerd worden.

⇒ Selecteer/Klik de hierboven aangegeven link

(Uw internet browser wordt gestart en er verschijnt een venster “Bestand downloaden” waarop gevraagd wordt of u het bestand wilt openen of opslaan).

⇒ Kies voor [Opslaan]

(Hierna verschijnt onderstaand venster “Opslaan als”).

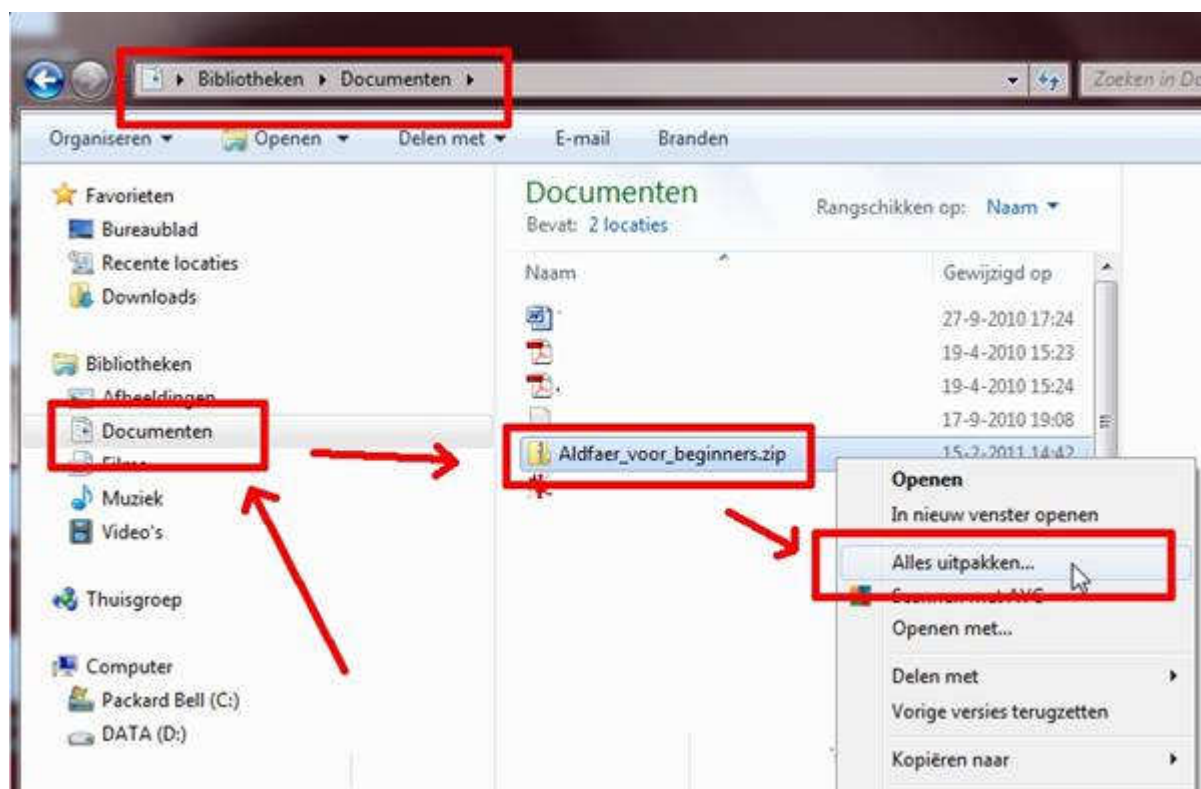
⇒ Kies voor de map “Documenten” en vervolgens voor [Opslaan]

(Hierna wordt de download uitgevoerd; dit kan razendsnel gaan. Hierna is het raamwerk opgehaald).

2.3 Installeren van het raamwerk

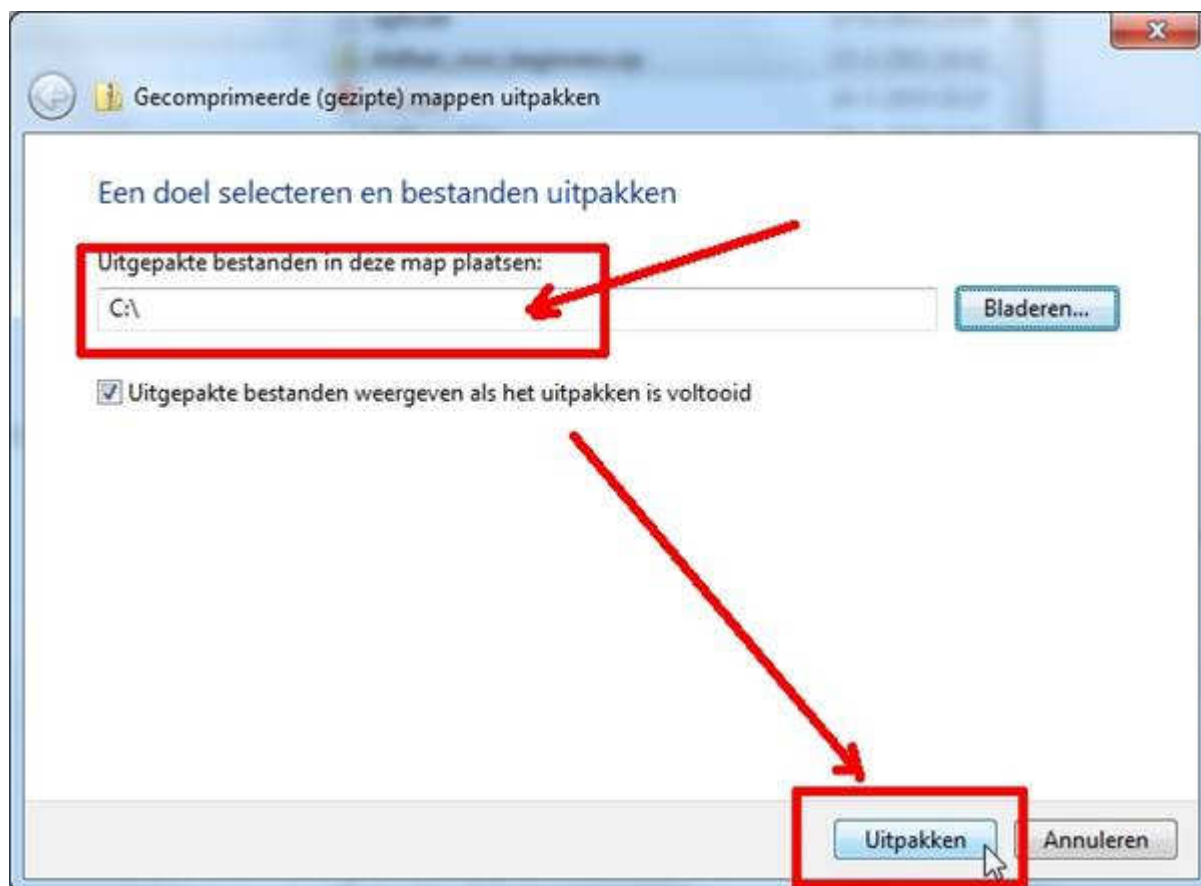
Met behulp van de “Windows Verkenner” wordt het ZIP-bestand uitgepakt in de hoofdmap van de C-schijf.

⇒ Start de Verkenner (Windowstoets+E), kies voor de map “Documenten” en klik vervolgens met de RECHTER muisknop op “Aldfaer_voor_beginners.zip” (het opgehaalde raamwerkbestand). Hierna opent het contextmenu (zie onderstaande afbeelding).

⇒ Kies voor “Alles uitpakken...”

(Hierna verschijnt het venster waarin aangegeven kan worden waar de uitgepakte bestanden opgeslagen moeten worden).

- ⇒ Plaats de muisaanwijzer in het ingaveveld, schrijf deze en geef vervolgens in: **C:** en sluit af met de toets [Tab]. Kies hierna voor [Uitpakken].

(Hierna wordt het ZIP-bestand uitgepakt; dit kan razendsnel gaan. Hierna is het raamwerk geïnstalleerd).

2.4 Ophalen van het installatieprogramma van Aldfaer

Er is voor gekozen om het programma Aldfaer geen onderdeel te laten zijn van het raamwerk; de laatste versie (versie 4.2) dient dus vanaf de website van Aldfaer opgehaald te worden.

<http://www.aldfaer.net/>

- ⇒ Selecteer/Klik de hierboven aangegeven link

(Uw internet browser wordt gestart en de website van Aldfaer verschijnt).

- ⇒ Selecteer menuoptie "Downloads", submenuoptie "De huidige versie van Aldfaer" en kies vervolgens (onderaan op het scherm) voor "Download Aldfaer 4.2".

(Er verschijnt een venster “Bestand downloaden” waarop gevraagd wordt of u het bestand wilt openen of opslaan).

⇒ Kies voor [Opslaan]

(Hierna verschijnt het “Opslaan als” venster – zie ook paragraaf 2.2).

⇒ Kies voor de map “Documenten”, pas eventueel ¹⁾ de bestandsnaam aan en kies vervolgens voor [Opslaan]

(Hierna wordt de download uitgevoerd; dit kan even duren bij een langzame netwerkverbinding. Hierna is het Aldfaer-installatieprogramma opgehaald).

~~¹⁾ N.B.: Het installatieprogramma heeft de naam “Aldfaer42.exe”. Omwille van een zelfdocumenterende naam is het aan te bevelen om de bestandsnaam te veranderen naar “Aldfaer42_installatie.exe”.~~

2.5 Installeren van het programma Aldfaer

Nadat het installatieprogramma opgehaald is kan het programma geïnstalleerd worden. Het is ook mogelijk om de installatie aansluitend aan de download uit te voeren door te kiezen voor [Uitvoeren] in de vorige paragraaf, doch door dit in 2 stappen te doen kan m.b.v. de “Windows Verkenner” vastgesteld worden of de download volledig en juist was.

~~⇒ Start de Verkenner (Windowstoets+E), kies voor de map “Documenten” en klik vervolgens met de RECHTER muisknop op “Aldfaer42_installatie.exe” (het opgehaalde programmabestand). Hierna opent het contextmenu.~~

~~⇒ Kies de (onderste) optie “Eigenschappen”~~

~~(Hierna verschijnt het “Eigenschappen” venster met op tabblad “Algemeen” de bestandsgrootte – merk op dat dit “6.61 MB” betreft; indien dit afwijkt dat is de download niet juist/volledig uitgevoerd).~~

~~⇒ Sluit het “Eigenschappen” venster m.b.v. de [X] knop (rechtsboven).~~

~~⇒ Kies vervolgens voor starten van het programmabestand (Dit kan op meerdere manieren: Dubbelklikken op de naam; selecteren en daarna [Enter]; selecteren met de rechtermuisknop en dan context-menuoptie “Openen”).~~

(Hierna wordt het installatieprogramma gestart en het beginscherm verschijnt met een Welkomsttekst – Wanneer een waarschuwingsvenster verschijnt van Gebruikersaccountbeheer, kies dan voor toestaan [Ja]).

⇒ Kies [Volgende]

(Hierna verschijnt het “Map”-venster waar de locatie voor installatie aangegeven dient te worden; voor Vista en Windows 7 wordt “Program Files” afgeraden!).

⇒ Plaats de muisaanwijzer in het ingaveveld, schoon deze en geef vervolgens in: **C:\Aldfaer\ applicatie** en sluit af met de toets [Tab]. Kies hierna [Volgende].

(Hierna wordt verschijnt het “Bevestiging”-venster waar de ingegeven locatie gecontroleerd kan worden).

⇒ Kies [Start]

(Hierna wordt programma Aldfaer geïnstalleerd in de aangegeven map en ten slotte verschijnt het venster “Einde” en kan het programma voor de eerste keer gestart worden).

⇒ Kies voor [Einde]

(Hierna is de Installatie klaar en start het programma Aldfaer).

2.6 Eerste start – Instellen van het raamwerk

Zodra Aldfaer gestart is wordt een controle uitgevoerd of er op Internet nieuwe versies aanwezig zijn van Aldfaer en/of Aldfaer-invoegtoepassingen (zoals het helpbestand en geïnstalleerde rapportjablonen).

Nieuwe versie beschikbaar (van rapportmodule):

⇒ Kies [Installeren]

(Hierna worden de aangegeven Aldfaer-componenten geïnstalleerd – eerst worden de nieuwe gegevens opgehaald, daarna de oude gegevens verwijderd en tenslotte worden de nieuwe gegevens geplaatst).

Indien Aldfaer **voor het eerst** gestart is (of na het sluiten van een bestand), verschijnt een grijs dialoogscherf "Geen stamboom open".

De gebruiker kan nu o.m. kiezen om:

- Een nieuw gegevensbestand aan te maken;
- Een bestaand Aldfaer-gegevensbestand (aldf) te openen;
- Een Aldfaer-veiligheidskopie (alx) te openen (en terug te zetten).

Deze opties worden in volgende paragrafen behandeld.

Eerst dient (eenmalig) de mappenstructuur in Aldfaer ingesteld te worden.

⇒ Kies menuoptie "Extra", "Instellingen".

(Het venster "Instellingen" verschijnt met links een submenu - klik de verschillende menuopties aan en bekijk rechts de detailinformatie; de standaard mappen onder "Veiligheidskopie" en "Rapporten/Bestanden" dienen aangepast te worden naar de raamwerk-mapnamen)

⇒ Kies "Veiligheidskopie" en plaats de muisaanwijzer in het ingaveveld (rechts), onder het kopje "Standaardmap voor veiligheidskopie" en geef vervolgens in:
C:\Aldfaer\Bestanden\Veiligheidskopieen [Tab]-toets.

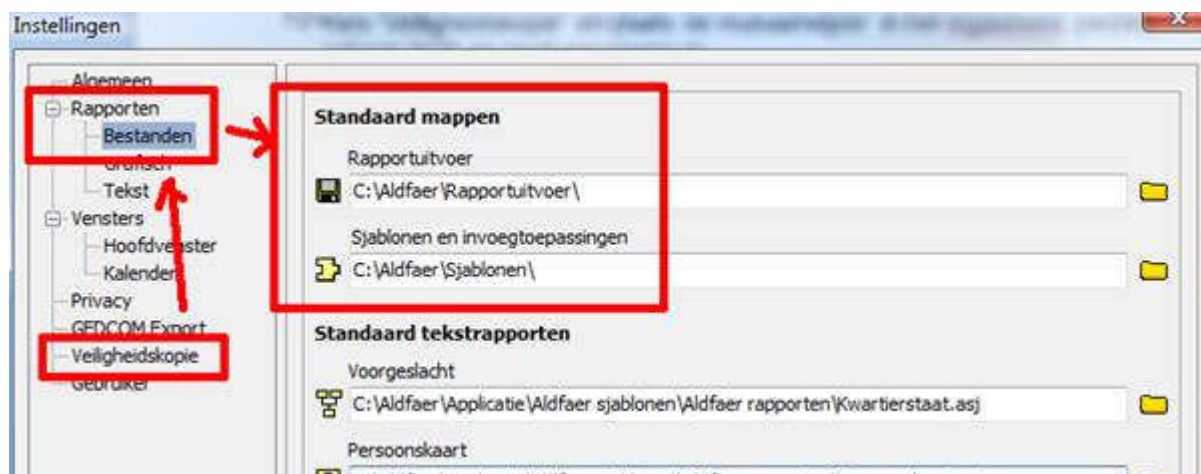
(Merk op dat er automatisch een veiligheidskopie wordt aangemaakt bij afsluiten en dat er 7 kopieën worden bewaard. Het wordt aanbevolen om de map met veiligheidskopieën met regelmaat naar een ander medium te kopiëren).

⇒ Kies nog geen [OK], maar "Bestanden" (onder "Rapporten" in het linker submenu) en plaats de muisaanwijzer in het eerste ingaveveld (rechts, onder het kopje "Rapportuitvoer"), schoon deze en geef vervolgens in:
C:\Aldfaer\Rapportuitvoer [Tab]-toets.

- ⇒ Schoon het tweede ingaveveld (onder het kopje “Sjablonen en invoegtoepassingen”) en geef vervolgens in:

C:\Aldfaer\Sjablonen [Tab]-toets.

(De velden voor de Standaard tekstrapporten en grafische rapporten blijven ongewijzigd – zie onderstaande afbeelding).

- ⇒ Kies [OK]

(Hierna zijn de raamwerkmappen ingesteld voor Aldfaer-uitvoer).

NB: De mappen “Gedcoms” en “Materiaal” zijn nog niet aangegeven.

2.7 Begin met een nieuw gegevensbestand

Per gegevensbestand kan een locatie aangegeven worden waar het bestand opgeslagen is en waar het bijbehorende materiaal te vinden is. Omdat Aldfaer zelf ‘ziet’ welk materiaal aan bepaalde personen gekoppeld is, kan het materiaal van meerdere gegevensbestanden in één hoofdmap opgeslagen worden (dit voorkomt dubbele opslag van materiaal).

We gaan nu een nieuw bestand aanmaken en openen.

- ⇒ Kies menuoptie “Bestand”, “Nieuw...”

(Hierna opent het dialoogvenster “Nieuw Aldfaerbestand”)

Hier dient de locatie en de naam van het gegevensbestand en het bijbehorende materiaal (zoals foto’s) aangegeven te worden. Verzin voor uw gegevensbestand een logische naam; gebruikelijke namen zijn “Stamboom” en “Familie”. Om aan te geven dat het een gegevensbestand van Aldfaer betreft, wordt als bestandstype “.aldf” gebruik gemaakt.

We gaan gebruik maken van de raamwerkmappen, dus willen we een andere locatie aangegeven. Als voorbeeld maken we gebruik van de bestandsnaam "Begin.aldf".

- ⇒ Plaats de muisaanwijzer in het bovenste ingaveveld, onder het kopje "Stamboombestand" en geef vervolgens in:
C:\Aldfaer\Bestanden\Begin.aldf [Tab]-toets.

Omdat we ook materiaal (foto's) willen toevoegen, kan nu reeds de juiste map voor het Materiaal aangegeven worden. Dit pad kan ook later nog aangepast worden via de menuoptie "Stamboom", "Eigenschappen".

- ⇒ Vink het vakje "Materiaal" aan en wijzig het pad in:
C:\Aldfaer\Bestanden\Materiaal [Tab]-toets.

- ⇒ Kies [OK]

Hierna wordt het gegevensbestand aangemaakt en geopend, waarna het venster "Persoon toevoegen" getoond wordt. Hier kunt u nu de eerste persoon invoeren.

- ⇒ Als oefening wordt aanbevolen om de acties in de volgende paragrafen uit te voeren waarmee een denkbeeldig gezin van 5 personen (waaronder 1 schoondochter/zus) opgevoerd wordt. Hiermee kunnen beginnersfouten voorkomen worden en leert men te werken met de rechtermuisknop.

Let wel: De gebruikersacties worden NIET meer m.b.v. een pijl aangegeven.

2.8 Toevoegen van een nieuwe persoon

In onderstaand voorbeeld zijn de gegevens van een denkbeeldig persoon ingegeven: Cornelis Hendrik (Cor) van de Brink, geboren op 21-10-1950 te Rotterdam.

The screenshot shows a dialog box titled "Persoon toevoegen". It contains several input fields and a table. The fields are: Type (dropdown), Code, Naam (with sub-fields for Brink, van de, Cornelis Hendrik, and Cor), Geb (21-10-1950), te Rotterdam, Ged, Ovl (checkbox), and Bgr. There is a "Levenloos" checkbox. Below the form is a "Wis invoer X" button and a table with columns: Symbolen, Achternaam (1), Voornaam (2), Geboren/g..., and Plaats gebo. At the bottom are buttons for "Volgende toevoegen", "OK", and "Annuleer". A status bar at the bottom left shows "personen: 0".

Merk de locatie van de verschillende velden op en het doel hiervan. Plaats de muisaanwijzer op een veld om een 'tooltip' getoond te krijgen.

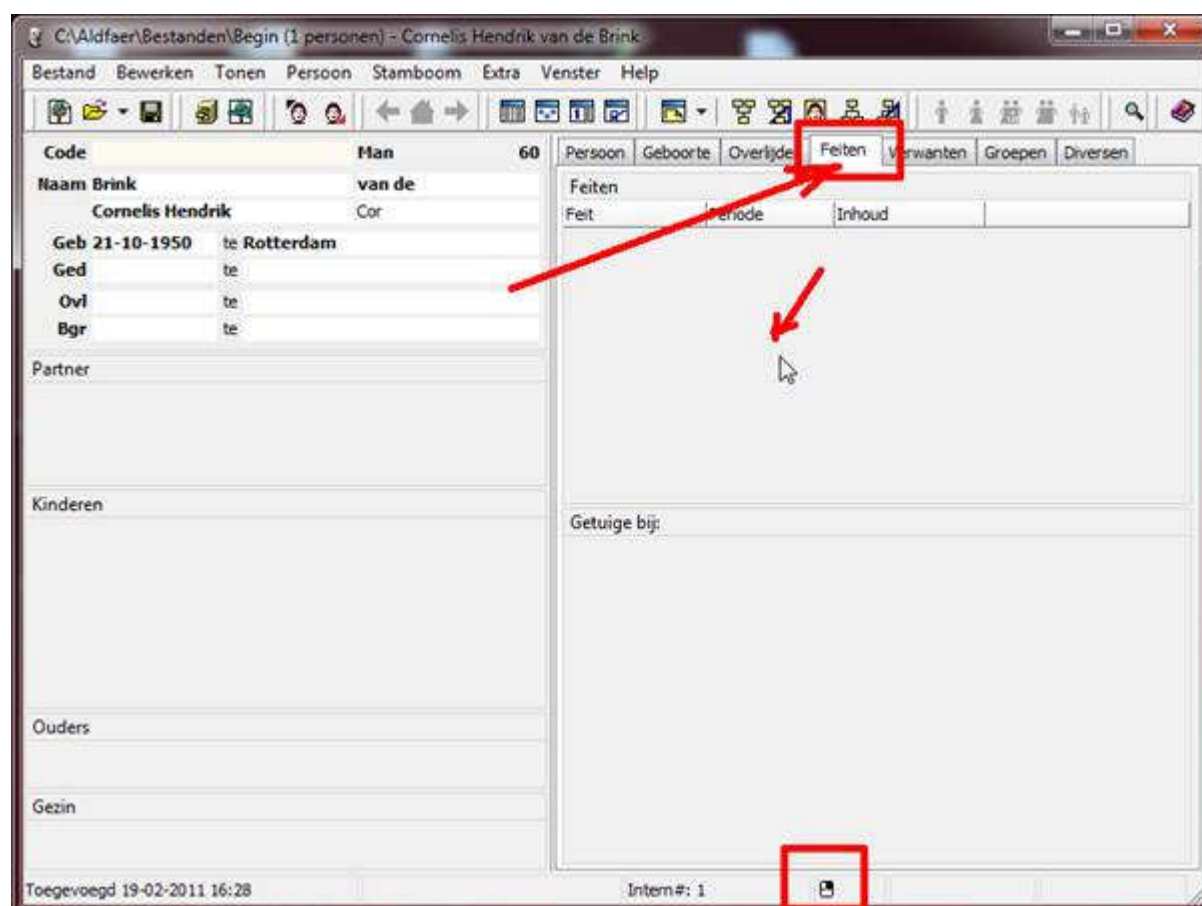
Merk ook de **geslachtsaanduiding** "Man" op: Via de toetscombinatie Ctrl+G (of door te klikken op het betreffende woord) verandert de aanduiding van "M/V" naar "Man", "Vrouw" en weer naar "M/V". Wanneer geen geslachtsaanduiding aangegeven wordt kan deze persoon niet weergegeven worden in een kwartierstaat {beginnersfout}. Merk ook het vakje op voor **overleden** ("Ovl"); te gebruiken wanneer er (nog) geen datum of plaats bekend is.

Desgewenst kunnen ook andere velden gevuld worden. Wanneer u een volgende persoon wenst op te voeren kiest u voor [Volgende toevoegen], maar wij kiezen nu voor [OK].

Vervolgens wordt de opgevoerde persoon in het hoofdvenster getoond. Klik eens op de verschillende tabbladen "Persoon", "Geboorte", "Overlijden" en "Diversen".

Desgewenst kunnen hier gegevens over de persoon, de geboorte en het overlijden toegevoegd worden. Op het tabblad “Feiten” gaan we een **beroep** aangeven.

Open tabblad “Feiten” en plaats de muisaanwijzer in het veld onder de kolomkoppen “Feit/Periode/Inhoud”. Klik met de linkermuisknop. Merk de tooltip op: “Gebruik rechtermuisknop voor het toevoegen, wijzigen of verwijderen van feit”. In Aldfaer kan veel via de rechtermuisknop gewerkt worden. Ziet u ook onder in de statusbalk een muissymbool met zwarte rechterknop?

Klik de rechtermuisknop en kies voor “Feit toevoegen”. Hierop verschijnt een dialoogvenster waarop het soort feit aangegeven kan worden. Klik op het veldje “Adres v” en kies vervolgens voor “Beroep”.

Nu kan het beroep (bijvoorbeeld “bakker”) aangegeven worden met eventuele aanvullende informatie; sluit af met [OK].

Het feit “Beroep” is opgevoerd bij de persoon in het hoofdscherm. Druk nu eens op de [F1]-toets van uw toetsenbord. De Handleiding van Aldfaer opent zicht met uitleg over... “Het tabblad feiten” (het bekijken, toevoegen, wijzigen en verwijderen van feiten). Kies voor de optie “Een feit toevoegen”. Hierna verschijnt uitleg over hetgeen we zojuist ook in de oefening gedaan hebben. Sluit de handleiding met de [X]-knop rechtsboven.

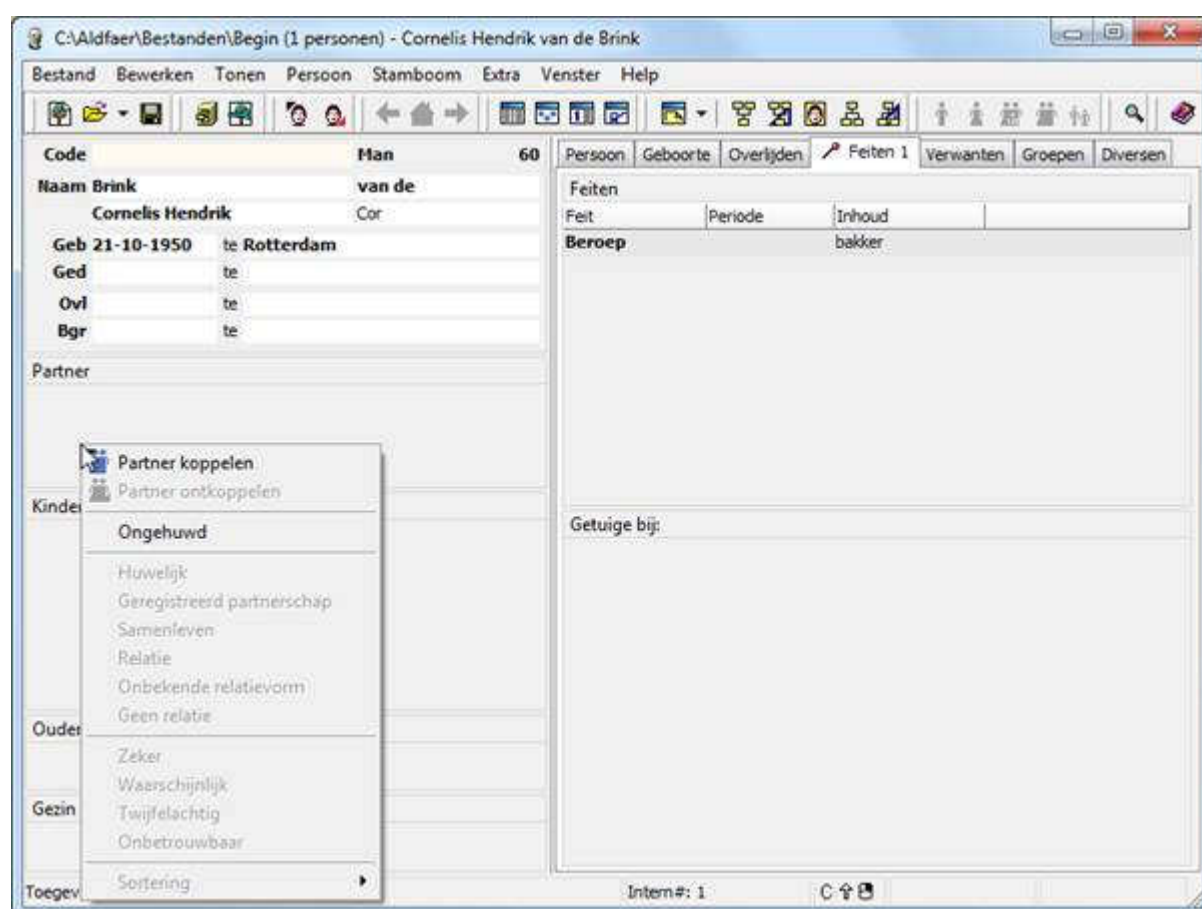
(De F1-toets (Help) is contextgevoelig; hiermee wordt de meest waarschijnlijke helptekst uit de handleiding geopend en aan de gebruiker getoond).

2.9 Koppelen van een nieuwe of bestaande persoon

In Aldfaer kunnen veel acties snel via linker en rechter muisklikken aangeroepen worden. Het opvoeren van een feit kan via het toetsenbord ook (Alt+P, F, Enter), maar is met de muis veel intuïtiever (klik Tabblad feiten, rechter knop in veld, klik Feit toevoegen).

Via plaatsing van de muisaanwijzer en de rechtermuisknop zijn relaties van de huidige persoon op te voeren. Als oefening worden nu een partner, beide ouders en een zus gekoppeld en opgevoerd.

Plaats de muisaanwijzer in het lege veld onder de kop "Partner", klik de rechtermuisknop en kies "Partner koppelen".

Hierna wordt het venster "Partner koppelen" getoond. Dit lijkt sterk op het venster "Persoon toevoegen", maar het selectieveld "Type" is nu wel aan te passen.

In het volgende voorbeeld zijn de gegevens van een denkbeeldige partner ingegeven: Frederika Hermina (Riek) de Groot, geboren op 17-01-1952 te Schiedam.

Partner koppelen

Type:

Code: **Vrouw**

Naam Groot:

Naam Klein:

Geb: te Levenloos

Ged: te

Ovl te

Bgr: te

Wis invoer X Kies uit lijst ▲

Symbolen	Achternaam (1)	Voornaam (2)	Geboren/g...	Plaats gebo
	van de Brink	Cornelis Hendrik	*21-10-1950	Rotterdam

Volgende koppelen OK Annuleer

personen: 1

Merk op dat het type relatie (bovenste veld) op “Huwelijk” gezet is. Mocht dit vergeten zijn, dan kan dit ook later nog aangepast worden.

Koppelen van een bestaande persoon

In het onderste deel van het venster zijn de gegevens zichtbaar van reeds opgevoerde personen. Wanneer de persoon die gekoppeld dient te worden reeds opgevoerd is, dan dient de betreffende persoon in de lijst geselecteerd te worden waarna gekozen dient te worden voor de knop [Kies uit lijst] om te voorkomen dat de persoon voor een 2^e keer opgevoerd wordt {beginnersfout}.

Na [OK] verschijnt weer het hoofdvenster. Merk op dat er een nieuw tabblad “Huwelijk” (of “Relatie”) verschenen is, waar aanvullende gegevens m.b.t. de relatie aangegeven kunnen worden.

Via de rechtermuisknop in het veld “Partner” heeft u een partner opgevoerd en hun relatie als getrouwd (“Huwelijk”) aangegeven. Nu gaat u, ook weer met gebruik van de rechtermuisknop, de vader, zijn vrouw (en moeder van Cor) en hun dochter (en zus van Cor) opvoeren.

Personen selecteren (naar het hoofdscherm halen)

U kunt door het bestand navigeren op meerdere manieren; om te beginnen:

- Door te dubbelklikken op de naam van een familielid (in het linker deel);
- Door te klikken op een Relatieknop (groene figuurtjes in de knoppenbalk);
- Door de personenlijst te openen (Tonen, Personenlijst) en hierin een persoon te selecteren (dubbelklik).

NB: Later leert u 'vanzelf' dat er nog meer manieren zijn om te navigeren:

- Bladeren door 'aangepaste personen' m.b.v. de groene pijl-knoppen;
- Springen naar de Referentiepersoon m.b.v. de groene knop met het huisje;
- Springen naar de personen waarvoor een Bladwijzer aangemaakt is;
- Springen vanuit rapporten naar de gerapporteerde personen.

Via het menu (Tonen, Personenlijst) of de knoppenbalk (zoek de knop op door de muisaanwijzer langzaam over alle knoppen te bewegen en lees dan de 'tooltips') is de Personenlijst op te vragen. De persoon in het hoofdscherm is geselecteerd en door nu te dubbelklikken op de naam van een andere persoon, is die in het hoofdscherm te 'halen'.

Heeft u gezien dat er in de knoppenbalk een groen koppeltje (2 poppetjes) staat? Naast een man- en een vrouw-symbool (voor aanduiding vader en moeder) staan er symbolen voor broer/zuster, partner en kind. Als er straks meer personen vastgelegd zijn, worden deze knoppen actief en groen. Door hierop te klikken kan meteen naar de betreffende relatie genavigeerd worden; de betreffende persoon wordt dan in het hoofdvenster 'gehaald'.

Kies nu eens voor "Stamboom, Onderhoud". Een lange lijst met rubrieknamen zal gegeven worden, waaruit u er een kunt kiezen: Kies voor "Voor- en roepnaam..." en merk op dat alle vastgelegde namen hier getoond worden. Hier kunt u wijzigingen aanbrengen in **onjuist vastgelegde** namen!

Stel: U heeft een naam ingevoerd als "riek" zonder hoofdletter {beginnersfout} – wanneer u weer een persoon opvoert met deze voornaam, maar dan wel beginnend met een hoofdletter, dus "Riek", zal Aldfaer dit (ongewild) automatisch omzetten naar "riek" met een kleine letter. Via Stamboom, Onderhoud kunt u dit corrigeren.

Het aanpassen van een tekst gaat makkelijk: Selecteren, kies de knop "Tekst wijzigen", verander/corrigeer de tekst, kies [OK].

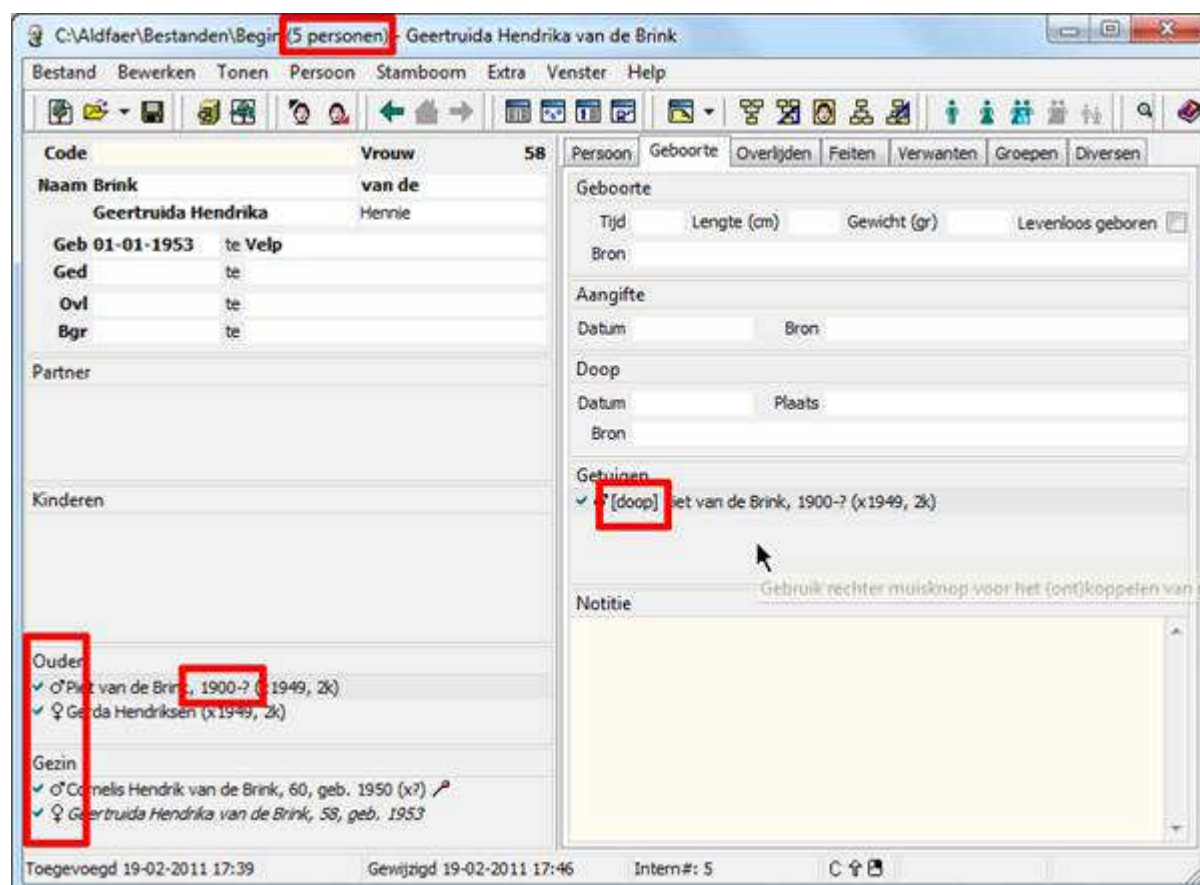
N.B: Het automatisch aanvullen en corrigeren door Aldfaer wordt door de meeste gebruikers als prettig ervaren; een moeilijke en lange plaatsnaam heeft een 2^e keer maar voor een deel ingevoerd te worden; dit versnelt het invoerproces!

Druk F1 voor uitleg van Aldfaer, als u aanvullende hulp nodig hebt.

Als oefening voert u achtereenvolgend op:

1. Vader: Piet van de Brink, geb. 1900, overleden.
2. Diens partner (en moeder van Cor): Gerda Hendriksen getrouwd op 01-03-1949 te Rotterdam
3. Hun dochter (zus van Cor): Geertruida Hendrika, roepnaam: Hennie, geb. 01-01-1953 te Velp en koppel hieraan als getuige bij de doop (via tabblad "Geboorte" van Hennie): Vader Piet van de Brink.

Het eindresultaat kan afwijken indien u aanvullende gegevens hebt vastgelegd:

Heeft u ook Gerda opgevoerd als partner van Piet? Dus na het opvoeren van Piet heeft u hem in het hoofdvenster 'gehaald' door op zijn naam te klikken? En staat er geen leeftijd (110 of 111) bij Piet? Dus u heeft de Ovl-vink aangezet? En u heeft vader Piet als een **bestaande** persoon gekoppeld m.b.v. de toets [Kies uit lijst]? Gefeliciteerd; u bent nu in staat om uw familieverbanden op te voeren in eventueel een nieuw gegevensbestand.

Sla uw werk op en sluit Aldfaer.

Merk op dat het programma Aldfaer op te starten is via een icoon op uw bureaublad en via het menu met beschikbare programma's. Herstart Aldfaer en merk op dat het hoofdvenster verschijnt met de persoon die het laatst actief was (uit het laatst geopende bestand).

2.10 Koppelen van materiaal en aanmaken van rapporten

We gaan nu een foto koppelen aan Piet van de Brink, dus haal hem in het hoofdscherm (door op zijn naam te klikken).

Het koppelen van foto's gaat ook weer makkelijk via de rechtermuisknop. Kies tabblad "Persoon", plaats muisaanwijzer in het rechter vensterdeel (boven het woordje "Publiceren"), rechtermuisknop, "Bestand koppelen..."

N.B. Wanneer nu de melding komt dat het materiaalpad nog niet bekend is, kunt u deze aangeven, via menuoptie: Stamboom, Eigenschappen... In het eerste veld dient het Materiaalpad aangegeven te zijn: C:\Aldfaer\Bestanden\Materiaal\

Hierna opent het dialoogvenster "Openen" om materiaal te koppelen. Het bestands-type kan gewijzigd worden om iets anders als een afbeelding te koppelen.

In de map "Materiaal" kunt u de foto's plaatsen die binnen Aldfaer gekoppeld dienen te worden. Desgewenst kunt u het materiaal onderverdelen in submappen.

T.b.v. het Demo-gegevensbestand is één foto geplaatst in de map "f". Selecteer de map en het hierin geplaatste jpg-bestand (kies voor "Openen"). Hierop verschijnt de gekoppelde foto in het hoofdvenster.

Mogelijk dient u nog op de [F11]-toets te drukken om het scherm zijn standaard waarden terug te geven.

Klik op de tekst onder de foto (dit is de bestandsnaam van de afbeelding) en verander de tekst in iets als "Piet bij zijn huwelijk".

Aanmaken rapporten

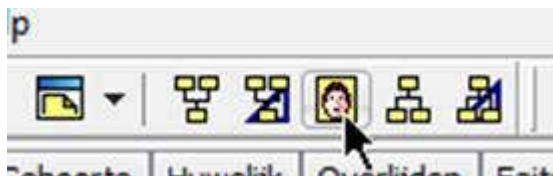
We gaan nu een persoonskaart van Piet aanmaken. De persoonskaart kan aangemaakt worden via de menubalk en via de knoppenbalk. Eerst via de menubalk: Kies Tonen, Rapporten, Standaard tekstrapporten, Aldfaer rapporten, Persoonskaart, [Toon rapport].

Wanneer er nu een vraag-venster verschijnt met de mededeling dat het Privacyfilter actief is en of hiermee rekening gehouden dient te worden, dan kiezen we [Ja].

Het rapport "Persoonskaart" verschijnt met informatie over de overleden persoon.

Sluit het rapport en het venster "Overzicht rapporten" met de X-knop.

We gaan het rapport nu nogmaals aanmaken, maar nu via de knoppenbalk. In de knoppenbalk zijn 5 knoppen opgenomen voor de meest gebruikte Aldfaer-rapporten:

De knop in het midden (het gezichtje) is voor de Persoonskaart. Rechts daarvan de knoppen voor Parenteel tekst en grafisch. En links de knoppen voor Kwartierstaat tekst en grafisch. Links hiervan zit de knop Rapporten en die werkt als de weg via de menubalk, maar dan zonder aanvullende informatie aan de rechterkant.

Kies het gezichtje (Persoonskaart) en geef nu [Nee] op de vraag over het gebruik van het Privacyfilter. Merk op dat het rapport nu ook informatie geeft over de levende personen. Merk ook de tekst op “Piet is overleden”. Sluit het rapport (X-knop).

We willen graag ook de foto op het rapport en gaan dus de rapportinstellingen aanpassen: Kies Extra, Instellingen, Tekst (onder Rapporten). In het rechter deel gaan we nu aanvinken: Getuigen, Kinderen, Materiaal, Ovl-afhandeling en Beroep (in de 2^e kolom). Sluit nog niet af met [OK], maar kies eerst voor “Privacy” in het linker menudeel. Het vakje “Actief” achter “Privacyfilter” aanklikken (wordt leeg). [OK]

Maak de Persoonskaart opnieuw aan (knop met gezichtje). Merk op dat de vraag over het Privacyfilter niet meer komt – zolang u geen gegevens publiceert van nog levende personen, is het handig om zonder Privacyfilter te werken.

Bekijk de persoonskaart en merk op (zie de gekozen Instellingen):

- De gekoppelde foto met aangepaste omschrijving (Materiaal);
- De tekst “Piet is overleden” is verdwenen (Ovl-afhandeling);
- De kinderen van Piet en Gerda worden weergegeven (Kinderen);
- Het beroep bij Cor wordt weergegeven (Beroep);
- Bij vader Piet en dochter Hennie wordt de doopgetuigenis aangegeven.

Maak nu eens een Parenteel van Piet (kies het knopje rechts naast het gezichtje). En probeer ook eens het Grafisch Parenteel. Ga eens met de muisaanwijzer over het vakje van Cor en Riek.... En klik eens op een vakje....

Maak nu eens een Kwartierstaat van Cor (je moet hem dus eerst in het hoofdscherm halen). En probeer ook eens wat andere rapporten (via Tonen, Rapporten).

Gefeliciteerd. Hiermee zijn de oefeningen afgerond.

In de volgende hoofdstukken volgt nog uitleg over:

- Het raamwerk en de mappen met inhoud
- Het demobestand en enkele navigatieoefeningen hiermee;
- Het terugzetten van een veiligheidskopie;
- Het installeren van invoegtoepassingen (zoals de Bonus-rapporten)
- Bijlage met bestandstypen en begrippen.

3. Raamwerk

3.1 Algemeen

Het raamwerk omvat (c.q. draagt zorg voor):

- Het aanmaken van een mappenstructuur (zie hoofdstuk 3.2);
- Het installeren van het sjabloon “Alle invoegtoepassingen” (zie 3.5);
- Het aanmaken van de map “Lib User” (voor toekomstige ‘Hooks’);
- Het installeren van de ‘hook’ “GrafischNageslachtHook.asjl” (zie Bijlage);
- Het installeren van een demo-stamboombestand (zie hoofdstuk 3.3);

3.2 Mappen met inhoud

De mappenstructuur met inhoud is m.b.v. de Windows Verkenner te bekijken.

C:\Aldfaer\

- Applicatie\ Installatiemap voor het Aldfaer-programma.
- Bestanden\ Voor gegevensbestand(en) van Aldfaer (.aldf en .log).
Deze map is verder onderverdeeld in:
 - Gedcoms\ Voor ontvangen (en te importeren) “.ged”-bestanden.
 - Materiaal\ Voor documenten, foto's en andere multimedia.
 - Veiligheidskopieen Voor de (automatisch) aangemaakte kopieën (.alx).
- Rapportuitvoer Voor uitvoer van Aldfaer-rapporten.
- Sjablonen Voor eigen sjablonen en invoegtoepassingen.

De map "Applicatie" is bedoeld voor de installatie van het programma Aldfaer. In de map "Bestanden" komen alle bestanden m.b.t. Aldfaer. Dit betreffen zowel de gegevensbestanden en veiligheidskopieën als het te koppelen materiaal (zoals foto's). Ook Gedcom-bestanden worden hier in een eigen submap opgeslagen. De map "Rapportuitvoer" is bedoeld voor rapportuitvoer en in de map "Sjablonen" komen de eigen (met de wizard aan te maken) rapportsjablonen, de (nog op te halen) Bonus-rapporten en andere invoegtoepassingen.

3.3 Demo en oefeningen

We gaan het meegeleverde demo-gegevensbestand openen.

⇒ Kies Bestand, Open... (hierna opent een dialoogvenster)

Merk op dat de map “Bestanden” met hierin de mappen “Gedcoms”, “Materiaal” en “Veiligheidskopieen” getoond worden (zie “Mappen met inhoud”). Verder is het Aldfaer-gegevensbestand “Demo.aldf” in deze map aanwezig.

⇒ Kies “Demo.aldf” (dubbelklik of kies hierna de knop “Open”)

In het hoofdvenster worden de gegevens van een bekend persoon uit de geschiedenis getoond. Naast zijn relaties, kinderen en ouders is (onderaan) ook nog de naam van een broer aangegeven. In het rechterdeel is het tabblad “Persoon” geopend met onder meer een foto. U kunt de overige tabbladen bekijken door deze te selecteren.

U kunt door het bestand navigeren op meerdere manieren; om te beginnen:

- Door te dubbelklikken op een familielid (in het linker deel);
- Door te klikken op een Relatieknop (groene figuurtjes in de knoppenbalk);
- Door de personenlijst te openen (Tonen, Personenlijst) en hierin een persoon te selecteren (dubbelklik).

U kunt dit demo-bestand gebruiken als oefenbestand. Eventuele wijzigingen mogen opgeslagen worden. Om terug te keren naar de beginstand is een Veiligheidskopie meegeleverd (Zie “Veiligheidskopie terugzetten”). Mocht deze inmiddels verdwenen zijn is ook een Gedcom-bestand meegeleverd.

3.4 Veiligheidskopie terugzetten

Het terugzetten van een veiligheidskopie kan gedaan worden na een calamiteit, maar kan ook gebruikt worden om uw gegevens op een andere computer te zetten of aldaar bij te werken.

We gaan de (in het raamwerk) meegeleverde veiligheidskopie terugzetten, of wel het mogelijk door u aangepaste demo-gegevensbestand vervangen door de inhoud die in de demo-veiligheidskopie bewaard was.

Omdat de “Stamboomzoeker” van Aldfaer gebruikt kan worden om een gewenste veiligheidskopie te vinden Aan de hand van de datum en/of het aantal personen, gaan we deze ook nu gebruiken.

Sluit het thans geopende bestand:

⇒ Kies “Bestand, Sluiten” (het grijze scherm “Geen stamboom open” verschijnt)

Via menuoptie “Bestand, Open...” zou nu de betreffende veiligheidskopie door u opgezocht en geopend kunnen worden. Aldfaer kan u echter hierbij helpen.

⇒ Kies “Bestand, Zoek Aldfaer-bestanden...”

(het venster “Stamboomzoeker” verschijnt; kies hier wat en waar te zoeken)

⇒ Kies Wat: “Veiligheidskopieën” (de overige vakjes leeg)
en Waar: “Vaste schijven” (eigenlijk volstaat alleen de C-schijf)
en kies vervolgens voor [Zoek].

(hierop worden de gevraagde bestanden op de aangegeven schijven opgezocht verschijnt het resultaat onderaan in de tabel; ziet u ook de veiligheidskopie(en) voor uw gegevensbestand "Begin.aldf"?)

We willen de veiligheidskopie met **123** personen voor "Demo.aldf" terugzetten, dus:

⇒ Kies de regel met "Demo.aldf" en daarna [Open stamboom].

(hierop verschijnt het venster "Nieuw Aldfaerbestand" waar de locatie voor het stamboombestand en het eventuele materiaal neergezet dient te worden)

We willen het stamboombestand opslaan in de map "Bestanden\" (en niet in de map "Bestanden\Veiligheidskopieen\"") en daarbij de 'oude' overschrijven, dus:

⇒ Kies het gele map-knopje, (het venster met de map "Bestanden" opent zich – eventueel 1 niveau hoger), waar u de naam "Demo.aldf" kunt kiezen, gevolgd door [Opslaan].

(u had ook de locatie meteen kunnen aanpassen door het woordje "Veiligheidskopieen\" uit de locatieaanduiding te halen, maar mogelijk had ook de bestandsnaam aangepast moeten worden, want in de bestandsnaam van een 'automatische veiligheidskopie' komt ook een datum- en tijdsaanduiding).

Nu ook nog het pad naar het materiaal aanpassen, dus:

⇒ Vink het vakje "Materiaal" aan en wijzig het pad in:
C:\Aldfaer\Bestanden\Materiaal

⇒ [OK].

Als het goed is, verschijnt nu een Vraag-venster met de melding dat het bestand al bestaat en of het wilt vervangen.

⇒ Kies [Ja].

(hierop wordt het bestand aangemaakt met de inhoud uit de veiligheidskopie).

Sluit het venster "Stamboomzoeker" met de X-knop (rechtsboven).

3.5 Installeren Bonus-rapporten en SVG-Viewer

Via de menuoptie "Tonen, Rapporten" zijn de Standaard Aldfaer rapporten op te vragen. Veel gebruikers maken gebruik van de Bonus-rapporten die eenvoudig te installeren zijn met behulp van het (in het raamwerk) meegeleverde sjabloon: "Alle invoegtoepassingen".

Met de Bonus-rapporten zijn veel aanvullende grafische weergaven mogelijk zoals: Voorouderboom, Familiedas, Fotostamboom, Nageslachtsirkel en Voorouderwaaier. Verder zijn er vele rapportsjablonen voor het maken van overzichten (ook in andere talen), het exporteren naar Excel of Word en het publiceren op Internet.

Installeer de Bonus-rapporten:

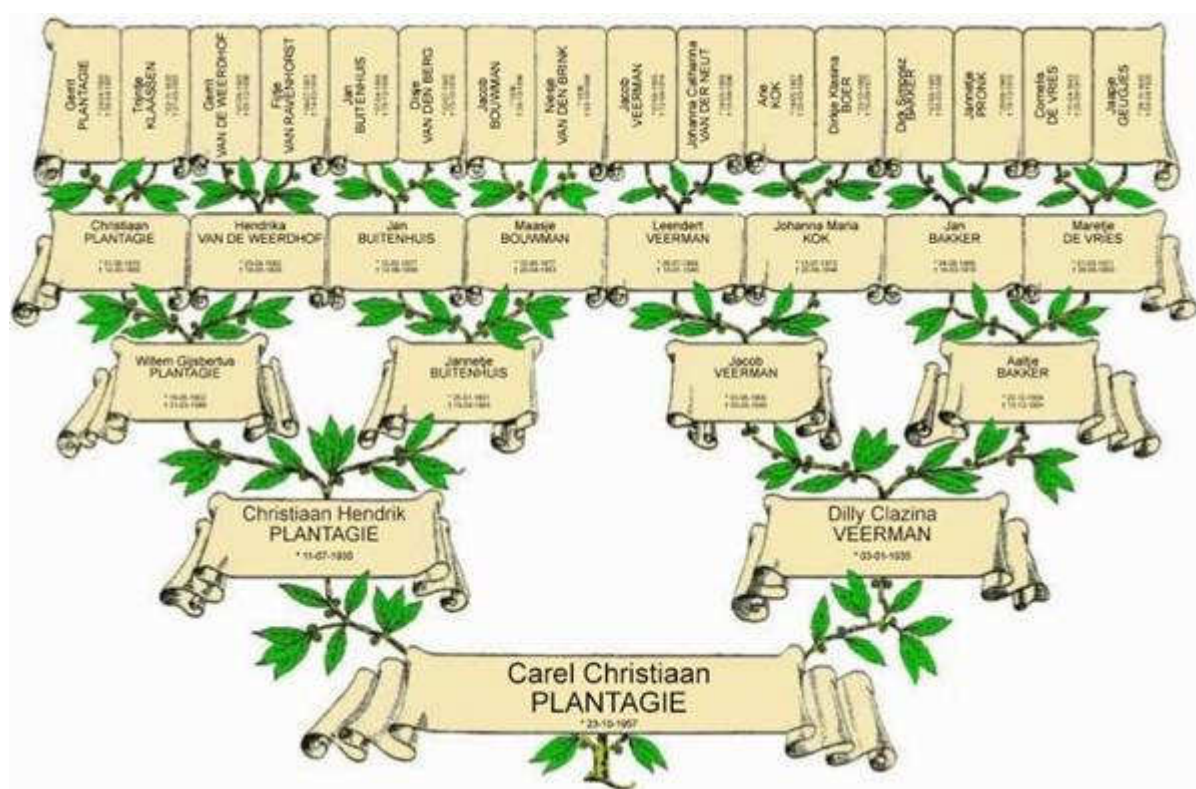
⇒ Kies “Help, Versiebeheer invoegtoepassingen...”

(het betreffende venster verschijnt; links is de invoegtoepassing “Alle invoegtoepassingen” geselecteerd en rechts staat Informatie over deze toepassing – Het is een bijzondere toepassing, want hiermee kan men eenvoudig andere toepassingen kiezen voor installatie... zoals de Bonus).

⇒ Scroll het rechter scherm omhoog (trek de schuifbalk naar beneden), kies “Bonus Rapporten” (hierop verschijnt informatie hierover in het rechter schermdeel en onderaan licht de “Installeer”-knop op)

⇒ Kies [Installeer].

Na installatie zijn via Tonen, Rapporten, Overige de Bonus-rapporten opvraagbaar. Voor sommige grafische rapporten is de gratis SVG-viewer nodig (zie Help bij het betreffende rapport voor ophalen/installeren).

Voorouderboom
(met SVG-Viewer)

4. Bijlage

4.1 Aldfaer bestandstypen en begrippen

Bestandstypen

- .ald = Gegevensbestand van Aldfaer versie 3.5.3. of eerder
- .aldf = Gegevensbestand van Aldfaer versie 4.0 of later
- .alnk = Linkbestand, gebruikt binnen menu Rapporten
- .alx = Veiligheidskopie
- .aplg = Invoegtoepassing
- .asj = Rapportsjabloon
- .asjl = Bibliotheek voor rapportsjablonen
- .cfg = Configuratiebestand met Instellingen
- .log = Logbestand met verslag van door Aldfaer uitgevoerde handelingen

Hook

Zie het hoofdstuk 4.2 “Aldfaer hooks”.

Invoegtoepassing

Een toepassing, meestal een rapportsjabloon voor Aldfaer, dat automatisch vernieuwd kan worden na signalering aan en toestemming door de gebruiker.
Zie ook: .aplg

Rapportsjabloon

Bestand met Aldfaer-sjablooncode voor het formeren van een rapport met gegevens uit het gegevensbestand. Er bestaan sjablonen voor het formeren van een kwartierstaat, voor een parenteel, voor een grafische weergave, etc.

Stamboombestand

Gegevensbestand, zie ook .aldf

Veiligheidskopie

Een gecomprimeerd bestand, vergelijkbaar met een ZIP-bestand, met een kopie van een gegevensbestand met of zonder het gekoppelde materiaal.

4.2 Aldfaer hooks

Een ‘hook’ is een manier om een wijziging aan te brengen op een standaard rapport zonder de sjablooncode van dat rapport te hoeven wijzigen. Doordat je de sjablooncode van het rapport zelf niet wijzigt, blijven je wijzigingen behouden bij installatie van een nieuwe versie van de rapportmodule.

Als onderdeel van het raamwerk is een hook meegeleverd in de map “Lib User”; het betreft een hook op het Standaard grafische rapporten m.b.t. het nageslacht (zoals Parenteel grafisch), met als doel de geboorte-, huwelijks- en overlijdensdata in de blokjes te tonen.

